

*hokimligi
maksiabgacha va maktab ta'lifi
boshqarmasi*

*maksiabgacha va
maktab ta'lifi bo'limi tasarrufidagi
—umumi o'rta ta'lim maktabi
to'garak rahbari*

ning

20__-20__-o'quv yiliga 8-9-11-sinflar uchun

“Yosh iqtisodchi”

**TO'GARAK
HUJJATLARI**

To‘garak a’zolari haqida ma’lumot

Nº	Familiya ismi va sharifi	Tug‘ilgan sanasi	Sinfı	Manzili (to‘liq)	Ota-onasi (Ismi sharifi)	Telefon (uy yoki mobil)	Izoh
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
7.							
8.							
9.							
10.							
11.							
12.							
13.							
14.							
15.							

16.							
17.							
18.							
19.							
20.							
21.							
22.							
23.							
24.							
25.							
26.							
27.							
28.							
29.							
30.							

O‘tkazilgan xona _____

” To‘garak mashg‘ulotlar o‘tkazilish sanalari

To‘garak rahbari _____

To‘garak rahbari _____

**“TASDIQLAYMAN”
MMIBDO‘**

**20__-20__-o‘quv yili uchun tuzilgan “Yosh iqtisodchi” nomli to‘garagining
ISH REJASI**

Nº	Yillik ish reja mavzulari	Soat	Sana	Izoh
1.	Iqtisodiyot bilan tanishuv	1		
2.	Cheklanganlik muammosi	1		
3.	Tanlov va uning muqobil qiymati	1		
4.	Tadbirkorlik	1		
5.	Firma va uning turlari.	1		
6.	Firma tashkil qilish	1		
7.	Tadbirkorlik nima?	1		
8.	Ishlab chiqarish tadbirkorligi	1		
9.	Yakka tartibdagi tadbirkorlik	1		
10.	Ishlab chiqarish va uning omillari	1		
11.	Mehnat taqsimoti va ixtisoslashuv	1		
12.	Iqtisodiy tizimlar	1		
13.	Firma mablag‘lari va xarajatlari	1		
14.	Yalpi daromad, foyda va zarar	1		
15.	Marketing	1		
16.	Jismoniy va yuridik shaxs	1		
17.	Oilaviy tadbirkorlik shakllari	1		
18.	Oilaviy korxonaning xususiyatlari	1		
19.	Ayirboshlash va pul	1		
20.	Bozor va uning turlari	1		
21.	Bozorlar va narxlari	1		
22.	Ishlab chiqarish va ekologiya	1		
23.	Davlatning iqtisodiy vazifalari	1		
24.	Davlat budgeti	1		
25.	Aksiyadorlik jamiyati tushunchasi	1		
26.	Aksiyadorlik jamiyati turlari	1		
27.	Dehqon xo‘jaligi	1		
28.	Bozor qatnashchilari	1		
29.	Iste’molchilarning daromatlari va harajat turlari	1		
30.	Mulk va xususiylashtirish	1		
31.	Bank	1		
32.	Soliq turlari	1		
33.	Mol-mulk solig‘i	1		
34.	Yoshlar tadbirkorligi klasterlari	1		
35.	Biznes loyiha	1		
36.	Startap nima?	1		
37.	Daromad va boylik	1		
38.	Jamg‘arish va sug‘urta	1		
39.	Iste’molchilarning huquqlari va majburiyatları	1		
40.	Yer solig‘i	1		

41.	Aksiz va qo'shilgan qiymat solig'i	1		
42.	Soliq islohotlari	1		
43.	Tadbirkorlarni davlat ro'yxatidan o'tkazish	1		
44.	Tadbirkorlik mas'uliyati	1		
45.	Mahsulot tannarxonasi hisoblash	1		
46.	Talabga ta'sir etuvchi boshqa omillar	1		
47.	Taklif va taklif qonuni	1		
48.	Taklifga ta'sir etuvchi boshqa omillar	1		
49.	Asosiy makroiqtisodiy ko'rsatkichlar	1		
50.	Iqtisodiy o'sish va rivojlanish	1		
51.	Inflatsiya va uning turlari	1		
52.	Yalpi daromad va foyda	1		
53.	Tadbirkorlikda marketing	1		
54.	Tovarlarni sotish va reklama	1		
55.	Talab va taklif o'zgarishining bozor narxiga ta'siri	1		
56.	Raqobat	1		
57.	Monopoliya	1		
58.	Inflatsiya oqibatlari	1		
59.	Ishchi kuchi bozori va ishsizlik	1		
60.	Xalqaro iqtisodiy munosabatlar	1		
61.	Tovarni sotish bosqichlari	1		
62.	Tashqi savdo	1		
63.	Soliqlar va ularning turlari	1		
64.	Soliqqa tortish asoslari	1		
65.	Jahon iqtisodiyoti muammolari	1		
66.	Jahon moliyaviy-iqtisodiy inqirozi	1		
67.	Eksport qilinayotgan mahsulotning raqobatbardoshligini baholash	1		
68.	Innovatsion faoliyat	1		

Sana: " " 20 -yil. Sinflar: _____ To'garak rahbari: _____

Mavzu: Iqtisodiyot bilan tanishuv.

Mashg'ulotning maqsadi:

Ta'limi: o'quchilarga bugungi mavzuga oid bilim va tushunchalar berish, iqtisodiy tafakkurni o'stirish, iqtisodiy madaniyatni shakllantirish va dunyoqarashini kengaytirish, mustaqil fikr yuritib, jonajon O'zbekistonimizning aqlli, dono, bilimga chanqoq farzandi bo'lib voyaga yetkazish.

Tarbiyaviy: o'quvchilarga iqtisodiy tarbiya berish, Vatanimizga mehr-muhabbat hislarini shakllantirish, mustaqil fikr lashga o'rgatish, nutq madaniyatini o'stirish, o'z-o'zini boshqarishga yo'naltirish, hozirjavoblik, topqirlik xususiyatlarini rivojlantirish.

Rivojlantiruvchi: O'zbekiston Respublikasida olib borilayotgan islohatlar, mamlakatni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning ustivor yo'nalishlariga muvofiq to'garak a'zolarini sifatlari o'qitish va tarbiyalash, mustaqil fikr lashga qodir bo'lgan, hozirgi zamон bozor sharoitlarida ishni izchil tashkil eta oladigan, yuqori malakali raqobatbardosh kadrlarni tayyorlash.

O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiyalar elementlari:

Axborot bilan ishslash kompetensiyasi:

- mayjud axborot manbalaridan iqtisodiyotga oid ma'lumotlarni topa olish;
- statistik ma'lumotlar asosida iqtisodiy grafiklar, diagrammalar, jadvallar, chizmalarni tayyorlay olish;

O'zini o'zi rivojlantirish kompetensiyasi:

- halollik, to'g'rilik, tejamkorlik kabi sifatlarga ega bo'lish;
- kognitivlik ko'nikmalarini va hayotiy tajribani mustaqil ravishda oshirib borish;
- o'z xatti-harakatini muqobil baholash va mustaqil iqtisodiy qaror qabul qila olish ko'nikmalarini egallashni nazarda tuta olish.

Mashg'ulot turi: yangi bilim beruvchi, bilimlarni mustahkamlovchi, amaliy, nazariy, aralash, noan'aviy, ananaviy.

Mashg'ulot uslubi: tushuntirish, suhbat, tezkor savol – javob, amaliy mustaqil ishlar bajarish, munozara, muammoli topshiriq, kichik guruhlarda ishslash, ko'rgazmali va boshqalar.

Mashg'ulot metodi: guruhlarda ishslash, "kim epchil-u, kim chaqqon", "ko'rsam tezroq o'rganaman" shu kabi metodlar.

Mashg'ulot johozi: mavzuga oid rasm, ko'rgazmalar va tarqatma materiallar, o'quv qurollari, elektron materiallar.

Mashg'ulotning borishi:

I. Tashkiliy qism: a) Salomlashish. b) Davomatni aniqlash.

II. Uyga vazifani so'rash: a) Savol – javob o'tqazish. b) Topshiriqlarni tekshirish.

III. Yangi mavzu bayoni:

Biz muttasil o'zgarib, rivojlanib borayotgan olamda yashamoqdamiz. Atrofga sinchiklab nazar solsangiz, yangi tovarlar va xizmat turlarining paydo bo'layotganligi, odamlarning istak va xohishlari o'zgarib borayotganligi, ko'chalar, shahar va qishloqlarning yangicha ko'rinish olayotganligining guvohi bo'lasiz. Ushbu yangilanib borayotgan olamda yashar ekansiz, siz ham har bir o'zgarishga o'zingizning munosabatingizni bildirishingiz, yangi sharoitga moslashib borishingiz zarur bo'ladi. Iqtisodiyot jamiyat hayoti sohalaridan eng o'zgaruvchanidir. Chunki odamlarning yaxshi yashashi uchun zarur shart-sharoitlarni har kuni yaratib borish zarur. Tabiatda tayyor holda non, kiyim-kechak, uy-joy yo'q. Inson ehtiyoji uchun kerakli, tabiatda tayyor holda uchramaydigan barcha narsalarni o'zi yaratishga majbur. U shu maqsadda tabiat qo'ynida iqtisodiyot deb atalmish ulkan xo'jalikni barpo etdi. Endilikda iqtisodiyot xo'jalik yuritish tizimi sifatida — insonning yashashi va kamol topishining birdan bir vositasiga aylangan. Iqtisodiyotning eng asosiy tarkibiy qismi — odamlardir. Odam o'z mehnati, aql-idroki evaziga iqtisodiyotni harakatga keltiradi, boshqaradi. Iqtisodiyotning ikkinchi tarkibiy qismi — tabiatdir. Tabiat iqtisodiyotning xom ashyo ombori hisoblanadi.

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash

1. Iqtisodiyot xo'jalik yuritish tizimi sifatida nimalardan tarkib topgan?
2. Iqtisodiyot fanining kelib chiqishi haqida qisqacha so'zlab bering.
3. Iqtisodiy jarayon bosqichlarini sanang va biror misol asosida ularni izohlang.
4. Har bir fuqaro uchun iqtisodiyotni o'rganish hayotiy zarurat ekanligini uchta dalil yordamida asoslang.

V. Mashg'ulotni yakunlash: to'garak a'zolarini yutuq va kamchilliklarini muhokama qilish, rag'batlantirish.

VI. Uyga vazifani e'lon qilish: yangi mavzuni to'liq takrorlash va yangi mavzu yuzasidan bilimlarini mustahkamlab kelish.

Sana: " " 20 -yil. Sinflar: _____ To'garak rahbari: _____

Mavzu: Cheklanganlik muammosi.

Mashg'ulotning maqsadi:

Ta'limi: o'quchilarga bugungi mavzuga oid bilim va tushunchalar berish, iqtisodiy tafakkurni o'stirish, iqtisodiy madaniyatni shakllantirish va dunyoqarashini kengaytirish, mustaqil fikr yuritib, jonajon O'zbekistonimizning aqlli, dono, bilimga chanqoq farzandi bo'lib voyaga yetkazish.

Tarbiyaviy: o'quvchilarga iqtisodiy tarbiya berish, Vatanimizga mehr-muhabbat hislarini shakllantirish, mustaqil fikrplashga o'rgatish, nutq madaniyatini o'stirish, o'z-o'zini boshqarishga yo'naltirish, hozirjavoblik, topqirlik xususiyatlarini rivojlantirish.

Rivojlantruvchi: O'zbekiston Respublikasida olib borilayotgan islohatlar, mamlakatni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantrishning ustivor yo'nalishlariga muvofiq to'garak a'zolarini sifatlari o'qitish va tarbiyalash, mustaqil fikrplashga qodir bo'lgan, hozirgi zamondan bozor sharoitlarida ishni izchil tashkil eta oladigan, yuqori malakali raqobatbardosh kadrlarni tayyorlash.

O'quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiyalar elementlari:

Kommunikativ kompetensiya:

- o'zaro muloqotda muomala madaniyatiga amal qilish;
- jamoaviy hamkorlikda ishlay olish, o'z pozitsiyasini himoya qila olish;
- iqtisodiy bilim asoslariga oid umum tomonidan qabul qilingan iqtisodiy atamalar mazmunini bilish;

Milliy va umummadaniy kompetensiyasi:

- ta'lim muassasasida hamda jamiyatda o'rnatilgan odob-axloq qoidalariga rioxaya qilish.

Mashg'ulot turi: yangi bilim beruvchi, bilimlarni mustahkamlovchi, amaliy, nazariy, aralash, noan'aviy, ananaviy.

Mashg'ulot uslubi: tushuntirish, suhbat, tezkor savol – javob, amaliy mustaqil ishlar bajarish, munozara, muammoli topshiriq, kichik guruhlarda ishslash, ko'rgazmali va boshqalar.

Mashg'ulot metodi: guruhlarda ishslash, "kim epchil-u, kim chaqqon", "ko'rsam tezroq o'rganaman" shu kabi metodlar.

Mashg'ulot jahozi: mavzuga oid rasm, ko'rgazmalar va tarqatma materiallar, o'quv qurollari, elektron materiallar.

Mashg'ulotning borishi:

I. Tashkiliy qism: a) Salomlashish. b) Davomatni aniqlash.

II. Uyga vazifani so'rash: a) Savol – javob o'tqazish. b) Topshiriqlarni tekshirish.

III. Yangi mavzbu bayoni:

Inson ehtiyojlari ma'lum shaxs yoki guruhgaga tegishli b o'lishiga ko'ra, shaxsiy ehtiyojlari va ijtimoiy ehtiyojlari kabi turlarga bo'linadi. Shaxsiy ehtiyojlari deb alohida olingan shaxsgagina tegishli bo'lgan shaxsiy gigiyena vositalari, kiyim-kechak, gazeta o'qish kabi ehtiyojlarga aytildi. Ijtimoiy ehtiyojlari esa kishilarning yonma-yon, hamjihatlikda hayot kechirishi bilan bog'liq, birgalashib qondiriladigan, xususan, maktabda bilim olish, jamaat transportidan foydalanish kabi umumiy ehtiyojlaridan iborat bo'ladi. Inson ehtiyojlarini qondirishi uchun unga turli xil ne'matlar zarur bo'ladi. Bu ne'matlarning ba'zilari (havo, suv, quyosh yorug'ligi, issiqligi va hokazolar)ni insonga tabiat tekin in 'om etadi. Ularni erkin ne'matlar deb ataymiz. Qolganlarini esa inson o'z mehnati, iqtisodiy faoliyati orqali yaratishi va ishlab chiqarishi lozim bo'ladi. Ularni iqtisodiy n e'matlar deb ataymiz. Inson ehtiyojlari biror-bir moddiy narsa — ne'matni iste'mol qilish yoki biror-bir xizmatdan foydalanish evaziga qondirilishi mumkin. Bunday ne'matlarni yaratish uchun xom ashyo, insonning jismoniy kuchi, bilimi, turli xil mashina va mexanizmlar, asbob-uskunalar, bino va inshootlar zarur b o'ladi. Bu narsalarning barchasi resurslar deb ataladi. Resurslar o'z tabiatiga ko'ra turli-tumandir. Lekin ularni umumlashtirib tabiiy, mehnat va kapital turlarga bo'lish qabul qilingan.

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash

1- rasmda tasvirlangan pillakorning qanday ehtiyojlari bo'lishi mumkin?

3. 2- rasmda tasvirlangan otaxonning, uning fermer o'g'lining va jajji

nevarasining qanday ehtiyojlari bor deb o'ylaysiz?

V. Mashg'ulotni yakunlash: to'garak a'zolarini yutuq va kamchilliklarini muhokama qilish, rag'batlantirish.

VI. Uyga vazifani e'lon qilish: 3- rasmda tasvirlangan maktab o'quvchilarining qanday ehtiyojlari bor va ularni qondirish uchun nimalar kerak bo'ladi?

Sana: “ ” 20 -yil. Sinflar: _____ To ‘garak rahbari: _____

Mavzu: Tanlov va uning muqobil qiymati.

Mashg‘ulotning maqsadi:

Ta’limiy: o‘quchilarga bugungi mavzuga oid bilim va tushunchalar berish, iqtisodiy tafakkurni o‘stirish, iqtisodiy madaniyatni shakllantirish va dunyoqarashini kengaytirish, mustaqil fikr yuritib, jonajon O‘zbekistonimizning aqlli, dono, bilimga chanqoq farzandi bo‘lib voyaga yetkazish.

Tarbiyaviy: o‘quvchilarga iqtisodiy tarbiya berish, Vatanimizga mehr-muhabbat hislarini shakllantirish, mustaqil fikr lashga o‘rgatish, nutq madaniyatini o‘stirish, o‘z-o‘zini boshqarishga yo‘naltirish, hozirjavoblik, topqirlik xususiyatlarini rivojlantirish.

Rivojlantruvchi: O‘zbekiston Respublikasida olib borilayotgan islohatlar, mamlakatni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantrishning ustivor yo‘nalishlariga muvofiq to‘garak a’zolarini sifatlari o‘qitish va tarbiyalash, mustaqil fikr lashga qodir bo‘lgan, hozirgi zamondan bozor sharoitlarida ishni izchil tashkil eta oladigan, yuqori malakali raqobatbardosh kadrlarni tayyorlash.

O‘quvchilarda shakllantiriladigan tayanch kompetensiyalar elementlari:

Kommunikativ kompetensiya:

- o‘zaro muloqotda muomala madaniyatiga amal qilish;
- jamoaviy hamkorlikda ishlay olish, o‘z pozitsiyasini himoya qila olish;
- iqtisodiy bilim asoslariga oid umum tomonidan qabul qilingan iqtisodiy atamalar mazmunini bilish;

Axborot bilan ishslash kompetensiysi:

- mavjud axborot manbalaridan iqtisodiyotga oid ma’lumotlarni topa olish;
- statistik ma’lumotlar asosida iqtisodiy grafiklar, diagrammalar, jadvallar, chizmalarini tayyorlay olish;

Mashg‘ulot turi: yangi bilim beruvchi, bilimlarni mustahkamlovchi, amaliy, nazariy, aralash, noan‘aviy, ananaviy.

Mashg‘ulot uslubi: tushuntirish, suhbat, tezkor savol – javob, amaliy mustaqil ishlar bajarish, munozara, muammoli topshiriq, kichik guruhlarda ishslash, ko‘rgazmali va boshqalar.

Mashg‘ulot metodi: guruhlarda ishslash, “kim epchil-u, kim chaqqon”, “ko‘rsam tezroq o‘rganaman” shu kabi metodlar.

Mashg‘ulot johozi: mavzuga oid rasm, ko‘rgazmalar va tarqatma materiallar, o‘quv qurollari, elektron materiallar.

Mashg‘ulotning borishi:

I. Tashkiliy qism: a) Salomlashish. b) Davomatni aniqlash.

II. Uyga vazifani so‘rash: a) Savol – javob o‘tqazish. b) Topshiriqlarni tekshirish.

III. Yangi mavzu bayoni:

Shohjahoning tug‘ilgan kuniga dadasi o‘ziga yoqqan biror narsa olishi uchun 100 000 so‘m pul berdi. U anchadan beri futbol formasi, yangi oyoq kiyimi (krossovka) va futbol to‘pi sotib olmoqchi bo‘lib yurgan edi. Shohjahon do‘konlarni aylanib yurib, bu pulga o‘zi xohlagan narsalardan faqat bittasini olish imkoniyati borligini aniqladi va nima olsam ekan, deb o‘ylanib qoldi. Shohjahon uchta imkoniyatdan faqat bittasini tanlashga majbur. Iqtisodiyotda bunday imkoniyatlar muqobil imkoniyatlar deb yuritiladi. Aytaylik, Shohjahon uchun bu narsalarni sotib olish quyidagi tartibda qoniqish hissini beradi: 1) krossovka; 2) futbol to‘pi; 3) futbol formasi. Shu bois, u krossovkani sotib oldi, chunki unga bu eng katta qoniqish hissini beradi. Shohjahoning bu tanlovi futbol to‘pi ola olmasligi bilan unga “qimmatga tushadi”. Iqtisodchilar buni — tanlovning muqobil qiymati deb atashadi. Demak, Shohjahon tanloving, ya’ni krossovkaning muqobil qiymati — futbol to‘pi bilan o‘lchanadi.

IV. Yangi mavzuni mustahkamlash

1. Aytinchchi, Shohjahon nima sababdan uch imkoniyatdan birini tanlashga majbur bo‘ldi?

2. Shohjahon nima sababdan krossovkani tanladi?

3. Nega Shohjahon tanloving muqobil qiymati futbol formasi bilan o‘lchanmayapti?

V. Mashg‘ulotni yakunlash: to‘garak a’zolarini yutuq va kamchilliklarini muhokama qilish, rag‘batlantirish.

VI. Uyga vazifani e’lon qilish: yangi mavzuni to‘liq takrorlash va yangi mavzu yuzasidan bilimlarini mustahkamlab kelish.

veb-saytimiz: Zokirjon.com
Hujjat Word variantda beriladi.

Zokirjon Admin bilan

90-530-00-68 nomerga murojaat qilishingiz, shu nomerdagi telegram orqali bog‘lanishingiz yoki nza4567 izlab telegramdan yozishingiz so‘raladi.

Telegramda murojaatingizga o‘z vaqtida javob beriladi

75 listdan iborat iqtisod fanidan 8-9-11-sinf o‘quvchilarga 68 soatli to‘garakni to‘liq holda olish uchun telegramdan yozing.

Narxi: 30 ming so‘m

Telegram kanalimiz:

@Maktablar_uchun_hujjatlar

To‘lov uchun: UZCARD *880*9860230104973329*summa#

Plastik egasi Nabihev Zokirjon

DIQQAT!!!

Sizga bu **OMONAT** qilib beriladi.

To‘liq holda olganingizdan so‘ng:

Faqat o‘zingiz uchun foydalaning.

Hech kimga bermang hattoki eng yaqin insoningizga ham.

Internet orqali veb-saytlarga joylamang.

Kanal va gruppalarga tarqatmang.

OMONATGA

HIYONAT QILMANG.